

ÖYKÜ

iki aylık öykü dergisi yıl: 7 sayı: 40 ağustos-eylül 2010

dosya:

Taşranın Öyküsü

Öykünün Taşrası-I

• ahmet yasin sezer • almıla türedi • alper turan • arzu altun • aykut ertuğrul • ayşe şener • berna eren
• davut gaffarzâdegân • deniz arslan • ercan yıldırım • ertan örgen • esra demirci • ethem baran • fatma esti
• fikri özçelikçi • güray süngü • h.sevgi zengin • hasan aycın • hasan hüseyin kemal • hasibe çerko
• hatice tekin • hayati koca • ibrahim koca • merve koçak kurt • muammer küçükergör • murat çelik • murat taş
• mustafa aldı • necati mert • necip fosun • nurşah karaca • ömer solak • pınar çelik • recep şükrü güngör
• selim erdoğan • serhat ışık • serkan türk • temel karataş • yasin aydınlık • yılmaz yılmaz • zeynep hicret

40

HECEÖYKÜ'DE BU SAYI

Ö H E C E Ü
İki Aylık Öykü Dergisi

YIL: 7 SAYI: 40 AĞUSTOS-EYLÜL 2010

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** www.sarakusta.com

Baskı: Öncü Basımevi **Tel:** 384 31 20
K. Karabekir Cad. Ali Kabakçı İş Hamı No:85/2
İskitler/ ANKARA

2010 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 45 TL.

Kurumlar İçin: 110 TL.

Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.07.2010

ERTAN ÖRGEN

ÖYKÜ VE TANIK(SIZ) ZAMAN

Öykü sanatının diğer anlatmalara nispetle zamanı daha hızlı dile getirmesi yapısıyla ilişkilidir. Bütün anlatmalarda olduğu üzere öyküde de zamana bakıldığında basitçe iki tasarruftan söz edilebilir. İlki yazarın bireysel olarak zamanı kullanması, ikincisi kendi zamanının tanığı olmasıdır. Öykülerdeki zamana bakarak kuşakların macerasını okur, öğreniriz. Anlatılan öykü Ömer Seyfettin'in "Diyet"i, Sait Faik'in "İpekli Mendil"i, isterse Adalet Ağaoğlu'nun "Hadi Gidelim"i, Rasim Özdenören'in "Çözülme"si olsun kendi zamanlarının aşk, ahlak, iş felsefesine dair izler taşırlar. Öykünün modernleşmeyle birlikte bireyi yücelten tavrı baskınlaşınca, zaman tasarrufu da yazarın kendi doğruladığı yaşama biçimini aktaran metinlerle dile gelmiştir. Zaman kaygısı, klâsik anlatmanın sunduğu geniş dilimli zamanın önüne geçmiştir. Yazarlar endişe ve hayat arasında daha yakın bir ilgi kurmuşlardır böylelikle. Günümüz öyküsüne bu pencereden baktığımızda kendi zamanıyla ilgili bir terim olarak simülasyon etrafında bir kurgu karşımıza çıkmaktadır. Bu zamanı kuşatan yeni düzenekler ve öykü üzerinde neler söylenebilir?

Yüksek teknolojinin hafıza kaybı yaratan tembelleştirmesinden söz etmeliyiz öncelikle. Olanları kayıt altında tutan teknolojik aparatlarla zaman artık yedeklenmiş hissi vererek zihinsel algımızda değil, teknolojinin içinde yaşamaktadır. Buradan bakıldığında zaman çok büyük bir hızla akmakta ve insanın öyküleneceği zaman, modernist metinlerdeki bilinç akışı ile değil, bilincin seyirciliğiyle belirlemektedir. Öykülerdeki durağan zaman artık bir nostaljidir. Örneğin Memduh Şevket Esendal'ın "Hayat Ne Tatlı" öyküsündeki Hafız Nuri'nin kaygısız ve sokağın seslerine âşık yavaş yavaş dolaşımı sadece yaz tatillerinde aranılan şehir ve araba gürültüsü sızdırmayan mekânlara ait cümleyle eşdeğerdir. Zaman hafızamızda nasıl bir yer tu-

ÖYKÜ GÜNDEMİ

tacak ve yarına hangi çevre-insan izlerini bırakacaktır, dediğimizde ise idealize edilmiş hayatları veya eleştirilen hayat biçimlerini düşünmüş oluruz. Bu noktada güncel zamanı ağır bir eleştiriye tabi tutmak çok yerinde olmaz. O açıdan “öykü, insanın zamanını bu kadar yoğun bir teknoloji içinde anlatmayı başarabiliyor mu?” diye bakmamız uygundur. Modern metinlerin büyük dayanağı bilinç akışı bu sorunun cevabına evet diyecektir. Postmodern metinler içinse cevap yine evet olacaktır. Onu sağlayan ise simülasyondur. Her şeyi birbirine katıştırıp birbirine benzer duruma getirince metinlerdeki zaman da karışık ve hafızada duramayacak benzetmelerle uzaklaşmaktadır. Ayıklanacak bir dilim söz konusu değildir. Hafızayı sıçramalarla insanla karşılaştıran modern öyküler ile postmodernin arasında çok hızlı geçişler, bulanık görüntüler farkı vardır. Çoğunlukla postmodern metinlere fragmental yapılar hakim olmaktadır. Burada net bir insan ve zaman ilgisi belirmemek güçtür. Dolayısıyla öykünün bu zamanı anlatışı tıpkı kendi zaman algısı gibi olmakla açıklanabilecektir. Bu da simülasyon nedeniyle seyirlik bir zamandır. Ama iç içe geçmiş, karşıklığıyla ilgi çeken fantastiğe bulanmış bir seyirlik.

Öykünün bir diğer zaman ilgisi ise başlar-ken değindiğimiz üzere döneminin tavrına ait izler taşımasıdır. Yeni dönem öykünün, insanı dağıtan ve elde tutulmaz durumda gösteren zamanı gibi insan da çok açık bir varlık olarak yerini alamamaktadır. Özellikle Marksist eklemlenmeye bağlı yazarlar da bu dağılışı, izsizlik daha belirgindir. Diyelim ki bu yaşanan dönemin tipik fotoğrafıdır. Büyük paraların, hızla değişen yerlerin ortasında insanın dağılmasıdır. Anti-ütopya dönemidir. Peki bunca kuşatılmışlığa edebiyat ve hızın dili olarak öykü neden bir tepki gösteremez. Her şeyi mistifike eden görseleğe bu kadar pay ayırırken öykü sanatının bizzat kendini bu zaman noktasında ifade etmesini neden sağlamaz? Öykünün, bu hız ve rafine hayata yadırgayacağı bir soru sorması gerekmez mi?

RECEP ŞÜKRÜ GÜNGÖR

‘BİR İNSANI KONUŞMAK BÜTÜN İNSANLIĞI KONUŞMAKTIR’

Kocaman bir salon. Çok sevilen bir ismi konuşacağız. Salon dolu. Necati Güngör, Yılmaz Taşçıoğlu, Ebubekir Eroğlu, Hüseyin Su. Perdede dergiler, ilk şiirler, tutuklanmalar, kitabevi, şehir yazıları, öykü, kuram, deneme kitapları. Öykücü Necati Mert anlatılıyor. Gece de ona saygı için düzenleniyor. Hayatının dönüm noktaları anlatıldı. Güzel hazırlanmış.

Sakarya Büyükşehir Belediyesi kültür da-iresi güzel hizmetler veriyor. Ustalara saygı gecesi düzenliyor. Şubat 2010’dan beri nerdeyse her güne bir etkinlik koymuş. Her ay bir ustaya saygı gecesi düzenliyor. Onu yazarlara anlattırıyor. Bu gecelere büyük şehir belediye başkanı Zeki Toçoğlu da iştirak ediyor.

Oturum başkanı Yılmaz Taşçıoğlu. Konuşmacılar Hüseyin Su, Necati Güngör, Temel Karataş ve Ercan Yılmaz. Üç öykücü, iki şair. Necati Güngör, Necati Mert’le dostluğunu merkeze alarak yaptı konuşmasını. Mert’in eserlerine genel olarak değindi. Öykülerindeki samimiyeti dile getirdi. Konuşmasını, hazırladığı metinden okudu. Necati Güngör’den sonra *Hece*, *Heceöykü* dergilerinin yayın yönetmeni ve öykücü Hüseyin Su konuştu. Hüseyin Su, Sakarya’nın Hendek ilçesinde edebiyat öğretmenliği yaptığı yıllarda Adapazarı’nda Necati Mert’tin dükkanından kitaplar aldığını anlattı. Su, *Hece*’yi çıkaracağı zaman ilk uğradığı öykücülerden birinin Necati Mert olduğunu anlattı. Konuşmasına, başlığa çektiğim, *bir insanı konuşmak bütün insanlığı konuşmaktır*, cümlesiyle başladı. Necati Mert’in içiyle dışının bir olduğunu söylerken bütün samimi duygularını dile getirdi. Necati Hoca’nın hiç kızmadığını söylemesi dinleyenlerin de takdirini topladı. Mert’in yazılarında ne ise gerçek hayatta da öyle olduğunu söyledi. Necati Mert gibi samimiyet insanının artık mumla aranır olduğunu vurguladı. Temel Karataş, Necati Mert’in Adapazarlı bir öykücü olarak dillendirilmesine karşı çıktığını, bunun yazarı küçülte-

ceğini, yazarın şehre değil, şehrin yazara borçlu olduğunu vurguladı. Oturum başkanı Yılmaz Taşçıoğlu bu düşünceye karşı çıktı ve şehrin yazara borçlu olduğu kadar yazarın da şehre borçlu olduğunu söyledi. Ercan Yılmaz, Necati Mert'i önceleri soğuk, ulaşılmaz, konuşulmaz ama sonraları ne kadar sıcakkanlı biri olduğunu fark ettiğini söyledi. Oturum başkanı Yılmaz Taşçıoğlu, Sezai Karakoç'un *Kasaba Edebiyatı* başlıklı yazısından hareketle Necati Mert'in kasabayı yazmaktan çekinmediğini, bunun için de edebiyat merkezlerince dışlanmaya çalışıldığını söyledi.

Oturum bittikten sonra büyükçe masa etrafında oturduk. Necati Mert'in eşi, oğlu, dostları, konuşmacılar, Ebubekir Eroğlu, kültür dairesi başkanı çay sohbetine başladık. Taşralılık, bir şehrin yazarı olmak/olmamak konusunu tartıştık. Taşrayı merkezi edebiyata karşı savunan Necati Mert'in merkezi edebiyat çevrelerinden uzak tutulmaya çalışılmasının hoşgörülür bir tutum olmadığını söyledim. Mert'in taşrayı savunması taşralılığı kabullenmesinden kaynaklanmıyor. Yerli olmayı savunuyor.

Elli yıldır yazıyla haşır neşir bir öykü adamının hayatını konuşmak bir çırpıda olmuyor. Öykü ezere yazıları, şehir yazıları, gazete, eleştiri, inceleme yazıları, çocuk öyküleri... Her birinin arı ayrı ele alınması gerekiyor. Ama onun yapılacağı bir sempozyum olmadığı için konuşulamıyor. On üç kitap ancak öyle bir sempozyumda ayrıntılı anlatılabilir. Ben yine de Necati Mert'in hikâyelerinde çiçek isimleri, domates, meslek grupları, göç unsurlarının konuşulmasını isterdim.

Bir yazarı önemli, hatta var kılan üslubudur. Necati Mert, kendine özgü üslubunu kurmuş bir yazar; öykülerini, yazılarını isimsiz verseniz tanırım. Necip Fazıl'ın şiirlerini, Sait Faik'in, Ömer Seyfettin'in öykülerini üslubundan çıkarırsınız. Mert'in de üslubun-

dan metinlerini tanımada okurları zorlanmaz. Böyle bir yazar bir şehre hapsedilemez. *Heceöykü*'de ve *Hece*'de altı yıldır öykülerini, eleştirilerini, incelemelerini okuyoruz.

Gecenin son konuşmasını Necati Mert yaptı. Bir hikâye okur gibi başladı konuşmasına: "Şaşırdım kaldım." Bu cümle bütün dinleyenleri de şaşkına çevirdi. Öykücünün gecesinde öykü cümlesiyle selamlanmak benim gibi herkesi heyecanlandırdı. Necati Mert konuşmasını sürdürdükçe salonda göz yaşları çoğaldı. Eşinin, çocuklarının, elli yıllık arkadaşlarının, yanında yazıya başlamış gençlerin gözleri dolu doluydu.

Yaşayanları hatırlamak pek alışık olmadığımız durum. Sait Faik, 1953 yılında Amerika'daki *Mark Twain Derneği*nin onur üyeliğine seçildiğinde Taksim'de ödül gecesi düzenleniyor. Ödülü almaya Burgazada'dan kalkıp gidiyor. Kapıda misafirleri karşılayan görevli, üstünün başının hırpaniliği-

ne bakıp Sait Faik'i içeri almıyorlar. Sevinerek dönüyor. Tanımayan biri çıktı diye seviniyor Sait. Şükür ki, Necati Mert kapıdan çevrilmedi.

Necati Mert'in konuşmasından bir bölüm aktarmak istiyorum: "Şaşırdım kaldım! Nasıl şaşırmayayım? Ömrümün ilk 7-8 yılı hariç hep dayak yedim ben. Babam dövdü. Annem dövdü. Kiracı olduk bir sokağa, yerlilerinin çocukları dövdü. Okulda öğretmen dövdü. Konuştum: "Kahrolsun!" dedim, "Yaşasın!" dedim, devlet dövdü. "Taşra!" dedim, edebiyat iktidarı dövdü. Verilmiş özgürlüğe, eşitliğe ve demokrasiye sığmadığımı gördüm, sınırlarının açılmasını istedim, verilene sığın arkadaşlarım dövdü. Hiç övgü ve alkış almadım değil ama bu akşamki gibisi ilk oluyor.

İlk saygı gecesi Hilmi Yavuz'a yapıldı. Sonra İbrahim Zaman'a. Rasim Özdenören'e. Ebubekir Eroğlu'na. Aralarına alınmam benim için onur verici. Ama ağır da. Ebubekir Eroğ-

Necati Mert

lu'na gece yapılacak, öncesinde kafeteryada oturuyor, çay içiyoruz. Ercan Yılmaz var. Ebu-bekir Eroğlu. Yılmaz Daşçioğlu. İhsan Deniz. Konuşuluyor. Dinliyor, kimilerini duyamıyorum. Adım geçti. "Hayrola?" dedim. Denilenleri duyduğumu düşünüp, "Bilmiyor muydunuz?" dediler. "Neyi?" dedim. Meğer Mayıs'ta da bana "saygı gecesi" yapılacakmış. İlk haberi böyle aldım. Dudağımın sol ucu titredi. Tuttum. İhsan'a baktım, "Dudağım titredi" dedim. Güldü. Gördüğünü gözlerini yumarak söyledi.

Usta mıyım? Teşekkür ederim. Zannım o ki ustalıkta kemale ermişlik vardır. Oysa her gün bir ekşiğimle yüz yüze geliyorum. Bir açığımla karşılaşıyorum. Onları gideririm, deyim yerindeyse hep yenilenirim ben. İşim budur. Bunu da ciddiye alırım. İnatla, ısrarla ve sabırla yaparım. Talebeyimdir yani. Neden itirazım olmadı öyleyse bu geceye? Bilmiyorum.

12 yaşında iken şiir sandığım satırlarım olmuş, yayımlanmışlar da. Hepsi dört tane. Bugüne kadar gizledim bunları. Lisedeysen de yazdığım bir şeyler olmuştu, sayıları yetmiş kadar, ele güne göstermedim. Yırttım. Şiir beni ürkütüyor. Kelimeler arasında doldurulabilir boşluklar olmalıdır şiirde. Hem öyle olmalı ki okur bunları doldururken hem şairin duyduklarını duyabilmeli hem ayrı kapı açabilmeli kendine, kendi yoluna çıkabilmelidir. Ben böylesine uygun kelime seçemem, seçsem de onları uygun boşluklar oluşturacak şekilde kullanmam. Benim işim düz. 1957 yılında da İstanbul'un fethiyle ilgili, Bolu depremiyle ilgili, Kıbrıs'la ilgili düz düz yazmışım işte. O çocuğun, saçlarının fesleşen karıştırılır gibi karıştırılıp başının okşanmasından başka beklediği olmuş mudur acaba? Bugün de böyledir: Yaşımız büyüyor ama içimizdeki, hep o çocuk.

Büyükşehir tevecüh gösterdi, bu geceyi düzenledi. Başta Başkan Sayın Zeki Toçoğlu olmak üzere yardımcıları ve danışmanlarına, Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanı Sayın İbrahim Aktürk'e ve kadrosuna teşekkür ederim. Yazar ve şair arkadaşlarım: kadim dost Necati Güngör, *Hece'nin* ve *Hece'öykü'nün* değerli yayın yönetmeni Hüseyin Su, sevgili Temel Karataş, sevgili Ercan Yılmaz, akademisyen kardeşim Yılmaz Daşçioğlu hak ettiğimden fazlasını

söylediler. Dillerine sağlık. Sizler de gecenizi benimle paylaştınız. Sağ olun, var olun!

Heyecanlandığımda zihnimin boşaldığı olur. Neden buradayım? Ne demem bekleniyor? diye sorar, cevap bulamaz, ortada bo-yumca kalakalırım. Bu akşam da böyle bir şey olabilir. Olmadan, izninizle Neclâ ve çocuklarım için de konuşmak istiyorum. Bir günden bir güne, "Yazma, ticaret daha kârlı!" demediler. Doğru. Pasaj dışında hem de büyük bir kitabevim olurdu, bahçe içinde bir dublekte de oturabilirdik. Ben ticarete yazının arkasında yer verdim, önceliğim yazı oldu. Onlar da tercihim tercihleri bildiler. Kuru bir kabul de değil bu. Yazdıklarımı paylaşırlar. Emre, dükkânın başında bugün, ama sıkı da eleştirmendir. Zaman zaman dalgacı. İronist. Ağbisi Korkut Dubai'de. Salı yazılarımı pazartesi sabahı gazeteden önce ona gönderirim. Yarım saat içinde cevap gelir. Bugünkü yazı için gelenden bir yer okumak istiyorum: "Şiirle ilgili düşüncelerini hep bilirdim de bu yetmiş şiir meselesi ve yayımlanmış dört tanesi benim için de yeni oldu! Yırtıp atmaya çok şaşırmadım, lisede elinden kurtulsalardı bile, daha sonraki dönemde en az on sefer yırtılırlardı. Şiir 'yazamama' bahanene inanmadım, kelimelerle gayet güzel oynarsın, mesele aralarını doldurmaksa kralını yaparsın. Bence ana sebep hikâyeye olan evliliğin ve ona sadakatin, birkaç da yan sebep var aklımda... Geldiğimde konuşuruz."

Anneleri de öyledir. Yeni evliyiz. Tiyatrodan vazgeçmişim. Hikâyeye kararlıyım. "Yazacağım! Yazacağım!" deyip duruyorum. Neclâ, bıkmış, "'Yazacağım, yazacağım!' demeyi bırak da yaz!" dedi bir gün. Okumadığım yazarlar, kitaplar var. Kimi konuların da cahiliyim. "Falanı okumam, filanı öğrenmem lazımdır" dedim. Kim bilir kaçınıcı deyişim bu. "Ne kadar biliyorsan o kadar yaz sen de. Öğrendiğinde daha güzeline yazarsın!" deyiverdi. O ilk hikâyem "Mustafa'nın Karesi" böyle yazıldı.

Bir sabah nasıl yorgun uyandım, anlatılır gibi değil, yine de kalktım. Neclâ, "Biraz daha yat, uykunu al!" dedi. Ömer Seyfettin ça-

lışıyordum galiba o sıra, “Yazmam lazım” dedim. Bütün alaycılığıyla, “Öyleyse kalk anacım, kalk!” dedi, “Gecikme! Vatan senden yazı bekliyor.”

Geçenlerde iki öğrenci, kitaplığımı görmek istediler, fotoğraf çekecek, soruları olacaktı, ertesi gün için randevu verdim. Kızdı Neclâ. Hazırlanılmadan misafir alınmazmış eve, öğrenciliğinde Orhan Şaik Gökyay’a misafir olmuş, karısı Ferhunde Hanım nasıl hazırlanmış, onu anlattı bana. Neyse... Çocuklar geldi, odaya aldım. Neclâ da geldi. Ben görmedim, çocuklar kanepenin ucuna eğreti oturmuşlar, görmesiyle telaşlandı, “Yazarsa yazar!” dedi, “Dayanın arkanıza, rahatınıza bakın.” Oh! Çocuklar bir ferahladılar.

Bir yıl öncesine kadar uzun, kısa her hikâyemi, her yazımı Neclâ’ya okudum önce. Eleştirdi. Didişti. Yazı nerede ağlamış, nerede kamburunu çıkarmış, hiç kem küm etmeden söyledi. Çoğunlukla dinledim. Dinlemediklerim oldu, yayımladım, ama ukde de bıraktılar içimde. Artık önceden okumuyorum, istemiyor, yayımlandıktan sonra okumayı daha çok seviyor. Nihayet, güvendi.

Bu da pek içerlek, pek domestik bir Necati Mert oldu galiba.

Ama öyleyim. Öyleyiz. Arkamdadır. Arkamdadırlar. Potlarımı giderirler. İstedim ki huzurunuzda Neclâ’ya ve çocuklarımıza da teşekkür edeyim.”

BERNA EREN

YIKIM

Hayaller değişir zamanla, eskiyebilir, yaşlanabilir insanlar gibi. Yerini yenilerine, belki daha, çok daha iyilerine bırakabilir ama... Bunlar iyi ihtimaller, kötü şeyler de olabilir hayallere, o zaman tehlike başlar. İki şey olur o zaman. Ya hayal kurmayı bırakır insan ki tehlikelidir bu ya da... Hayallerini birinci sınıf yolculuklar, yılanmış şaraplar, pahalı arabalar, mücevherler ve vücutlar süslemeye başlar. Bu da tehlikelidir. İnsanı insanlıktan çıkarıp

dişli yapar çünkü. Sonra bir gün, bir bakmışsın dönen dolapların çarklarına dişli oluvermişsin. Ama nasıl olur da... Söylesene nasıl bu kadar kaybedersin kendini?

Nasıl olursa olur, işte sonunda geldiğin yerde, durup sorarsın kendine, hem çoğunca ve yazık ki yolun sonunda: “Böyle mi olacaktı?” Aldığın yola, attığın adımlara, çiğnediğin zemine dair hiçbir şey hatırlamasan da tek bir şeyi hiç unutmaman lazım, o son hayali işte... Hani bir gece uyumadan önce kurduğun... Hani aklına düşen o son düşünce.

Çünkü her şey bir düşüncedir önce. Tarih bir düşünceydi örneğin, savaş bir düşünceydi önce. Yaşamak düşünceydi; ölüm gibi, elini çenene götürmek gibi, bacaklarının, başının ağrması gibi. Çünkü gerçek hayal olmadan biçimsizdir, hayal de gerçek olmadan içeriksiz.* Hayaller düşüncelere, düşünceler davranışlara dönüşür çünkü zamanla.

Hatırla kurduğun son düşü ya da şimdi kurduğun şu pahalı hayalleri. Hani içinde pahalı şaraplar, resimler, kadınlar ve erkekler olan... İşte bunlar ve aklından geçen diğer her şey... Onlar sana ait değil. Sana özel değil, senin değil, seni sen yapan şey onlar değil...

Onlar sana zerk edilenler. Onlar kurmanı istedikleri hayaller... İşte bu kadar! Sen ve benzerlerin, birbirinizin tıpkıbasımınız biliyorsun. Hem uzun süredir de böyle bu... Yitirirken özgünlüğünüzü, çocukluğunuzu ve aşkınızı... İşte bu hayali o zaman kurduunuz. Aşk kimlikle var olmuştu, kimlik farklılıkla...

İlk âşık olduğun o kadına, neden âşık olmuşsun hatırla. Bir başka gülmüştü çünkü sana, başka bakmıştı ve belki de bambaşka ısıldadığını görmüştün gözlerinin iyilikle. Gümüş renkli ay ışığında, başka hiçbir yüz o kadar güzel görünmezdi belki, güzel kokuluydu nefesi başka herkesten ve beyaz bir güvercinin tüyleri gibi uçuşurdu elbisesi?..

Öyle mi?

Ya şu adam... Sen kardeşim, sen neden sevmiştin onu? Çok mu güçlüydü? Yiğit bir göğsü, geniş omuzları mı vardı? Seni sardığı zaman güvende olduğunu hissettiren geniş omuzlar? Ama belki de bunların hiçbirine sahip

değildi? Öyle mi? Evet ve sen de zaten bunlar için sevmemiştin onu. O çünkü diğerlerinden farklıydı, hı? Ayrılrırken öyle demiştin hani, başıra çağıra kavga ederken ya da hiçkıra hiçkıra ağlarken: “Farklı olduğunu sanmışım!”

Ama ne! Klişe! Değil mi? Yine de böyle işte... Aşk özgünlükle var oldu... Şimdi bitti. Özgünlüğümüzü yitirirken, sen, ben, diğerleri... Kimliğimizi kaybederken, hızla diğerlerine, hızla birbirimize benzerken aşk bitti işte. Bu kadar...

Sen de zaten şimdi sonsuza kadar sürecek o büyük aşkın hayalini kurmuyorsun. Kurma. Hayaller nelerden yapılır? Eksiklerden. Yarısı yenmiş elmalar, yarım kalmış kitaplar, bitmemiş filmler, gidilemeyen yerlerden. Ulaşmamış ama bir kere tadılmış, ucundan kıyısından bilinmiş olandan. Gerisini hayal edebilecek kadar bilmek gerekir düşünenecek şeyi; tadını bilmek, hiç değilse bir ısıklık ve sen... Bilmiyorsun başka türüsünü, hayal edemezsin, şaşmamalı buna. Kızmamalı da...

Ama işte! Of! Söylesene ne zamandır bakmıyorsun gökyüzüne?

Nasıl desem...

Kendini onların eline bırakırsan, nasıl istiyorlarsa öyle eğip бүkerler, üstelik bir süre sonra sana ne yaptıklarının farkına bile varmazsın, tıpkı şimdi olduğu gibi. Bütün bu olup biten kendi istencin, kendi özgür iraden sanırsın... Hür irade, yazgıyı ret... Filan!..

Bu işte... Bu ruhunun doymak bilmemesi, bu yeni pabuçlar, yeni su ısıtıcıları, ucuzluktan aldığın o yeni ceket... Kendi istencinle *sahip oldun* onlara!

“İstedin ve aldın, işte bu!” da dediler, kuvvetle muhtemel hayatın boyunca birçok defa da duyduğunu?

İsteddiğini aldın sen.

Gerçek ne biliyor musun?

İsteddiğini sandın sen.

Boşluk doldurmaktı, ruhunda açılmış sonsuz kara delikleri yamamaktı derdin.

Tek suçlu sen değilsin kabul.

Sen dediğim

Evet benim, kabul.

Birlikte yıktık her şeyi.

Ya da onlar yıkarken baktık,

Tıpkı o çok sevdiğimiz dizi filmleri seyrettiğimiz gibi zevkle seyrettik.

Hoşumuza gitti, aferin dedik.

İşte böyle! Yenilik istiyorduk, bıkmıştık köhnelikten *filan!*..

Her şey bitince, yıkıntıya baktık, sakinleşmiş biraz, derin nefes aldık...

Sonra işte... Hava soğudu, gece çökerken sığınacak bir yer, bir çatı altı aradık, kalmamıştı. Biz... Öyle heyecanlanmıştık ki yıkarken yerine ne koyacağımızı düşünmemiştik.

Hiç çatı yoktu artık. O çatının altında yaşayan, dayanışan insanlar, birlik beraberlik ruhu *filan!*..

Sonra bütün bu dayanışma lafları... Ne klişeydi. Ne eski püskü, ne saçma

ve o en güleç, en sıcak, en acımtırak, en ikiyeüzlü ve o en tatlı, en masum, en iyimser bakışla ne *naif*.

İyilik, sıcaklık, kardeşlik *filan!*.. Hep naifti artık. En masum ve emin olun, en tepeden bakışımızla. Bu yeni dille kardeşim, indirgiyorduk durmadan, hem de her şeyi. Gelenek *filan*, dayanışma, insanlık, merhamet...

Ah vicdan, bir tür özel isim olarak güzel, bir kadın karakter ismi belki de, yetmişlerde kalmış Türk filimlerinde... Ah Vicdan... Ne hoş, ne naif...

Ne köhneydi...

Yıktık işte biz de!

Sonra “iyi oldu” dedik...

İşte bütün o günlerin sonunda “çok iyi oldu” dedi(k).

Sonra da bir boşluk oluştu, kocaman, her şeyi içine çeken.

Hiççilik değildi bu.

Hiççiliğin de bir dediği var.

Bunun yoktu.

Şimdi işte... O boşluğu doldurmak için çabalayıp duruyoruz.

Senin anlayacağın... Hah tamam, o dediğinden işte!

Senin anlayacağın canım kardeşim, senin bildiğin *ıssızlaşıyoruz*.

* Oruç Aruoba

HASAN HÜSEYİN KEMAL**SIR...**

Sevgilinin saçları adamın omzuna dökül-
düğünde bir nehir gibi dalgalandı ruhunu.
Kalıplara sığmayan, uçsuz bucaksız sandığı
ruhu bir sınıra gelip dayanmış gibi hissetti. Önce korktu dizginlenmekten sonra adamı teskin
etti omzuna düşmüş sevgilinin saçları...

Kadın sevgilinin elini hissettiğinde saçla-
rının arasında durdu, düşünmeye çalıştı...
Ancak düşünemeyecek kadar sarhoş oldu ru-
hu. Sınırlarını kaldırmıştı bu sarhoşlukla.
Kendini her an asılı olduğu sonsuzluktan dü-
şecek kadar tedirgin hissetti ta ki sevgilinin
elini saçlarında hissedinceye kadar.

Sonra söz doğdu bu sessizliğe. Âdem,
Havva'ya döndü; "Senin bakışlarından baş-
kasının bakışları değmedi ruhuma. Başkaları
da başkalarıdır zaten..." dedi.

Bakışlarıyla başkalarından ayrılmak na-
sıl bir şey diye düşünürken, kadının dili ka-
lemlendi. Havva sayfasına Âdem'in okuması
için; "Tenime dokunan ellerindir ruhumu be-
rekletendiren... Eller, zaten ellerdir." yazdı.

Yaratan onları zaten elmanın iki yarısı ola-
rak isimlendirmişti ve Âdem'in elmanın hangi
yarısını ısırıldığını bir sır olarak bıraktı geriye...

ARZU ALTUN**KELEBEK ETKİSİ**

Ağrılı sonbahar günlerinden sonra şifaya
susayacağım. Kirpiklerimden damlayacak ha-
yat toprağa. Köklerimi salacağım usulca, çam
koku saracak iliklerimi. Kendime yaslan-
cağım, güçlü bir dost aradağım. Her fırtına-
da güçleneceğim; daha da tutunacak köklerim
toprağa. Mucizeleri hatırlatan bir müzik duya-
cağım o yokuşun sonunda. Muhteşem bir gü-
zellikle karşılaşacağım. Derya, toprak, gökyü-
zü sarmaş dolaş olacak karşımda.

İçimden geçer hatırası hayatların. Göz
açıp kapayınca kadar olanlar, bir kelebeğin
kanatlarına, kanaviçe gibi işlenebilir mi? Bir
çift kanat, hayatlarınızda fark yaratabilir mi?

Hiçlik sancısıyla kıvrılırken bir deli,
akıllılar her şey olabilir mi? Kendi çağının
efendisi olmak; o çağın kölelerini yaratmak
mıdır? Tatlı dilli bir yılan sizi deliğinizden
çıkartabilir mi? Zehirli bir güzellik sizi cennet
bahçesinden kovdurabilir mi? Aynı hataya
kaç kez düşersiniz?

Işıktan bir denizde yüzeceğim kanatları-
mı yeryüzünde bırakarak.

Kendi kalemi fethedeceğim, kendimden
sıyrılarak.

Çıplak ayaklı bir talebe olacağım, ışıkla
rakseden o merdivenlerde.

Karanlıklar, hayallerinizde bir fark yara-
tabilir mi?

Tek pencere, altın bir köşkte sefa sürü-
lebilir mi? Hayata hizmetkar gelip efendi git-
mekten; cellad gelip hükümlü gitmekten; za-
lim gelip mecnun gitmekten kim alıkoyabilir
sizi? Güneş, her zaman doğudan yükselmez.

Vakti geldiğinde, güneşi hürriyetinden
vazgeçirebilir misiniz?

Güzel kumaşlardan kaftan dikineceğim,
onları güzel kelimelerle süsleyeceğim.

Her sabah bayram edasıyla açacağım
gözlerimi ve kelebek kanatlarında keşfe çıka-
cağım bu âlemi.

Pusula, yıldızlarda bir fark yaratabilir mi?

**VIRGINIA WOOLF'UN BÜTÜN
ÖYKÜLERİ İLK KEZ TÜRKÇEDE**

Virginia Woolf'un *Bütün Öyküleri* ilk kez
Türkçede. Kitap, 1906'dan 1941'e kadar Vir-
ginia Woolf'un kaleme aldığı bütün kurgusal
kısa metinlerini kapsamakta. İlk öykülerinden
ve 1906'da yayınlanan "Phyllis ve Rasa-
mond" ile son öyküsü olarak bilinen ve
1941'de yayınlanan "Kaplıca" öyküsü arasın-
daki öykü serüvenini bir araya getiren kitap
Timaş Yayınları'na Yayınlandı. Woolf'un da-
ha önce İmge Kitapevi Yayınları'ndan çıkan
Pazartesi ya da Salı ve dergilerde kimi öykü-
leri yayınlanmıştı. Böylece bütün öyküleri ilk
kez Türkçeye aktarılmış oldu.

FÜSUN AKATLI VEFAT ETTİ

04 Temmuz 2010 1944 yılında doğan Füsun Akatlı, eleştirmen ve öğretim üyesiydi. Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun olan Akatlı, bu bölümde asistan olarak göreve başladı. Öğretmen olma ve sanat tutkusuyla, Eğitim Fakültesi, Güzel sanatlar Bölümü'ne geçerek burada Felsefe Tarihi, Sanat Felsefesi, Bilgi Teorisi ve Dil Felsefesi üzerine dersler vermeye başladı. 1974 yılında doktorasını tamamlayan Füsun Akatlı, 1983 yılında görevinden ayrılarak reklamcılık alanında metin yazarı olarak çalıştı. 1991 yılında Şehir Tiyatroları kadrosuna giren Akatlı, kurumu-

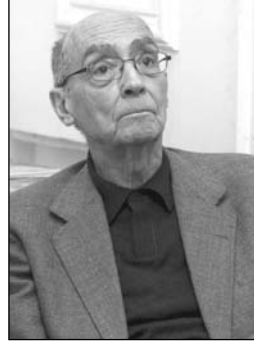

Füsun Akatlı

mun baş dramaturgluğu ve Kültür Etkinlikleri sorumluluğunu üstlendi. Akatlı, 1968 yılından itibaren tiyatro eleştirileri ve köşe yazıları yazdı, yazıları; Dost, Soyut, Varlık, Milliyet Sanat Dergisi gibi dergilerle Politika, Söz, Cumhuriyet gazeteslerinde yayımlandı. Son dönemlerde öykü eleştirisine ağırlık veren Akatlı; *Bir Pencereden* (1982), *Öykülerde Dünyalar* (1998), *Bilge Karasu Aramızda* (1997) kitaplarıyla öykü eleştirisine katkıda bulundu.

PORTEKİZLİ YAZAR**JOSE SARAMAGO ÖLDÜ**

Nobel Edebiyat ödülü sahibi Portekizli yazar Jose Saramago öldü. 1998 Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan yazarın ilk eseri, 1947'de yayımlanan "Günah Ülkesi (Terra do Pecado)" idi. Yazarın ağırlıklı olarak romanlarının yanı sıra şiir, öykü, deneme, günlük ve oyun alanında eserleri bulunuyor. José Saramago 16 Kasım 1922'de Lizbon kentinin kuzeyindeki küçük bir köy olan Azinhaga'da

Jose Saramago

(Ribatejo) doğdu. Yoksul bir köylü ailenin oğlu olarak büyüdü. Ailesiyle birlikte taşındığı Lizbon'da öğrenim gördü. Öğrenimi sırasında kırsal kesimde çalıştı. Ekonomik sorunları nedeniyle okulu bıraktı. Makinistlik eğitimi aldı. Teknik ressamlıktan redaktörlüğe, editörlüğe ve çevirmenliğe kadar birçok işte çalıştı. Bir yayınevinde, yayın hazırlığı ve üretim departmanında görev yaptı. *Diario* ve *Lisboa* gazeteslerinde kültür editörü olarak çalıştı. Siyasi yorumlar yazdı. Portekiz Yazarlar Birliği'nin yönetim kurulunda görev üstlendi. 1976'dan sonra kendini tümüyle kitaplarına verdi. 1993'te Kanarya Adaları'nda Lanzarote'ye yerleşti. Pilar del Rio ile evlendi. İlk romanı *Günah Ülkesi (Terra do Pecado)* 1947'de yayımlandı. Yazarın romanları ve denemelerinin yanı sıra iki şiir kitabı ve oyun kitapları da vardır. Saramago, 1998 Nobel Edebiyat Ödülü'ü kazandı.

ÖYKÜLERİN YAPIMCISI**AHMET BAYAZIT'I KAYBETTİK**

Bir Adam Yaratmak, Çok Sesli Bir Ölüm, Denizin Kanı, IV. Murat ve Çözülme gibi birçok projeye yapımçı ve koordinatör olarak imza atan Ahmet Bayazıt geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti. TRT'de 1970'li yıllarda ses getiren "IV. Murat" ve "Denizin Kanı" gibi pek çok dizinin prodüktörü olan merhum Erdem Bayazıt'ın kardeşi Ahmet Bayazıt (64), geçirdiği kalp krizi sonucu kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi. Kalp krizi şüphesiyle Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılan Bayazıt'ın 2 damarının tıkalı olduğu tespit edildi. Bunun üzerine ameliyata alınan Bayazıt, operasyonun ardından sabah saatlerinde vefat etti.

1946 yılında K.Maraş'ta doğan Bayazıt, Siyasal Bilgiler Fakültesi BYYO'nu bitirdi. Ankara Defterdarlığı ve Sanayi Bakanlığı Teşvik ve Uygulama Dairesi'nde uzman olarak çalışan Bayazıt, 1975-1981 yılları

Ahmet Bayazıt

arasında TRT'de TV Prodüktörü olarak görev yaptı. Birçok TV filmi ve dizisinin program yapımcılığını da üstlenen Bayazıt kaliteli yapımlarda görev aldı. Yönetmenliğini Yücel Çakmaklı'nın yaptığı, hikâyesi Rasim Özdenören'e ait olan 45 dakikalık bir Televizyon filmi Çok Sesli Bir Ölüm, Yine Yücel Çakmaklı'nın Yönetmenliğinde 45 dakikalık TV filmi olarak çekilen ve hikâyesi Şevket Bulut'a ait 'Oynaş' yanında sırasıyla şu yapımlarda görev aldı: Bir Adam Yaratmak: TV Dizisi / 3 Bölüm. Eser: Necip Fazıl Kısakürek. Yönetim: Yücel Çakmaklı. Denizin Kanı: TV Dizisi / 5 bölüm. Eser: Tarık Dursun K. Yönetim: Yücel Çakmaklı. Çözülme: 90 dakika süreli TV Film. Hikâye: Rasim Özdenören. Yönetim: Yücel Çakmaklı. IV. Murat: TV Dizisi / 4 bölüm. Eser: Turan Oflazoğlu. Yönetim: Yücel Çakmaklı. Bağrı Yanık Ömer ile Güzel Zeynep: 30 dakika süreli TV Film. Eser: Tarık Dursun K., Yönetim: Yücel Çakmaklı. Dönemeç: TV Dizisi / 4 bölüm. Eser: Tarık Buğra. Yönetim: Okan Uysaler.

VARLIK DERGİSİ ÖDÜLLERİ VERİLDİ

Varlık dergisinin, "Edebiyata Yeni Değerler Kazandırma" çabası ile 77 yıldır sürdürdüğü yarışmanın 2010 yılı sonuçları belli oldu. Öykü dalında Pelin Buzluk ödül kazandı. Şiir dalında ise Halil İbrahim Polat ödüle değer şair olarak görüldü. Şiir'de Mesut Varlık, Emre Varışlı, Uğur Erden, Öykü'de Nazlı Karabıykoğlu, Serhat Çelikel ve Ercan Y. Yılmaz dikkate değer bulundu.

HALDUN TANER ÖYKÜ ÖDÜLÜ

Tiyatro yazımının ve öykücülüğün ustalarından Haldun Taner'in anısına Haldun Taner Öykü Ödülü'nün bu yıl 23'üncüsü veriliyor. Ödüle aday olacaklar, kısa öykülerden oluşan yayınlanmış bir kitapla başvurabilirler. Kitabın 1 Ekim 2009'dan sonra yayımlanmış olması gerekir. Ayrıca kitap olabilecek nitelikte en az 3 öykünün yer alacağı bir dosya ile başvurulabilir. Yapıtlar Türkçe yazılmış olmalıdır. Ayrıntılı bilgi için telefon: 0212 - 505 63 49

YENİ ÖYKÜ KİTAPLARI

AYŞEGÜL ÇELİK, KAĞIT GEMİLER (YKY Yayınları, İstanbul 2010, 10 öykü: Afsun; Kuşlar; Kelimeler Masalı; Gökteki Kara Boncuk; Toprağın Öyküsü; Beyaz Kelebek; Çöl Gemileri; Ah, Seni Bahtsız Yalın; Deli Orman; Son Hikâye)

ILGIN YILDIZ, YAYGARACI RUHLAR (Komşu Yayınları, İstanbul 2010, 12 öykü: Sadakat; İki; Aşağısı; Sırta Kadem; Gömülmüş; Seni Duygusuz; Pılas, Tamay; Parçalar; Lütfen Sabahat; Satürn'de Bir Gece; İki Ayaklı Sandalye; Hiç Kimse İçin Oyunlar)

HATİCE MERYEM, AKLIMDAKİ YILAN (İletişim Yayınları, İstanbul 2010, 8 öykü: At Kürt Uçurtma Şenlik; Kadın Kadına Bir Hesaplaşma; Miras; Bir Gün Annem Çocukken; Ucube Gibi Bir Şey; Ayna Kuyruk; Eski Seks Yıldızı Dostum; Aklımdeki Yılan)

ÇİĞDEM ALDATMAZ, AYNADA YENİ BİR KADIN (Yitik Ülke Yayınları, İstanbul 2010, 13 öykü: Aplansız Yol Ayrımı; Araf; Aynada Yeni Bir Kadın; Eşik Sancısı; Masadan Kalkıp Hayata Sızmak; Menekşe İstasyonu; Mola; Vadiyi Beklerken; Yanılıyla Sevişmek; Tilki; Yün Hırka; Düş Tutulması- I; Düş tutulması-II)

AHMET BÜKE, KUMRUNUN GÖRDÜĞÜ (CAN Yayınları, İstanbul 2010, 20 öykü: Sarı Rüya Defteri; Şimdi Ölmüyorum; Mahur Beste; Vesikalıklar; İki Gün Sonrası; "Herkes Her Şeyleşiyordu..."; Kötülerin Kararı; Belki, Kafesteyiz; Günah Topu; "Ruhi

Bey Biz Hepimiz Nasılız?"; Melek Annem; Mahallenin Bazı Ölüleri; "Zeki Kıraç, Akhisar Otel"; Vazgeçmem; Hiç; Bitti: Arka Bahçede Kumru; "Hatırlamak"; Kusmak-Unutmak; Bilmek-Geçek)

AHMET GÜNGÖR, BEYLİK (Betik Kitap Yayınları, İstanbul 2010, 4 öykü: Beylik; Sıcak Buz; Tüysüz; Satırbaşı)

MEHMET GÜRELİ, HAYALLER VE SOKAKLAR (Sel Yayınları, İstanbul 2010, 48 öykü: Garip Bir Yolculuk; Kırmızı Balıklar; Garip Bir Ziyaretçi; Yolculuk; Kuzey Rüzgarlarını Bekleyen Kadın; Eski Bir Bina; Bir Gemiciyle Konuşmalar; Tramvaydaki Adam; Bülbüller ve Seyirciler; Boris'in Gençlik Yılları; Serpil'in Odası; Kurbağların Dans Hocası; Köprüler, Gazeteler ve Mucizeler; Sahnedeki Sandığa Vuran Işık; Bir Gözü Siyahla Kapanmış Adam; Lucas'ın Çantası; Rothko ve Güvercin; Li'nin Hikayesi; Doktor Mabuse'nin Gölgesinde; Köprüdeki Adam; Boris Paris'te; Saat Kulesinin Çevresinde; Nil Kıyısında Bir Akşamüstü; Boris'in Not Defteri; Anna, Boris Ve Herder; Boris'in Günlüğü; Max, Karşıyaka Ve Berivan; Michel ve Oduncu; Romy ve Uykusuzluk; Medrano Sirki ve Baudelaire; Hokusai ve Geçici Dünyadan Mektuplar; Avcılar ve Nazunya; Cebir ve Hamlet; Paschal ve Sigara; Kopernik ve Korku; Frits Lang ve Borges; Atlar, Hitchcock ve Zen; Simenon, Hannah ve Martin; Diyjen, Dostoyevski ve Chesterton; Tarih Öncesine Ait Hikayeler; Raymond Carver'dan Söz Ettiğimizde; Kierkegaard, Hayaller ve Sokaklar; Penceredeki Çocuk; İyiliğin Tezahürleri; Rüyalar, Oyunlar ve Helga; Fotoğraflardan Silinen Kahramanlar; Francisco ve Solange; Soytarılar ve McKenzie)

ALTAY ÖKTEM, SONSUZ SIKINTI (Everest Yayınları, İstanbul 2010, 34 öykü: Boyut Belası; Satıcı; Hava Korsanları; Deney; Kâbus; Camilla Köprüsü; Bir Yastıkta Çoğalma;Aslında Saçları Siyahı; İkinci Yaş

Günü; Sonsuz Sıkıntı; Yeşil erik; Balkon; Ayna; Karşı Cuma;ölüm Figürü; Ölü Yıldız; Telefon; Ölüm; Kdrku; Özel Geçek; Kurtuluş; Değişim; Bir Garip Doğum; İskenderiyeli Falcı; Snav; Ağaçkakan; Naftalin Kokulu Delik; Mücella; Mucize; Kuş Sayıcı İsrafil; Mavi Dernlik; Sırtımdaki Bıçak; Oyun)

HÂLE SEVİL, DUVARISIZ AVLU - BOZCAADA (Pia Yayınları, İstanbul 2010, 14 öykü: Eskici; Dimitri; Duvarsız Avlu; Kale Arkası; Şener Bakkaliesesi; Öteki ada; Karşı Kıyı; Uzun Muzaffer'in Bahçesi; Örumcek Ağlı Ev; Sarı Kız; Porselen Çaydanlık; Çoban; İki Süngerci: Niko ve Kerim Kaptan; Agia Paraskevi (Ayazma Panayırı))

DENİZ TURAL, HÜSEYİN VE MEZAR KAZICI MAHDUMLARI (Kora Yayınları, İstanbul 2010, 1 uzun öykü)

ERENDİZ ATASÜ, HAYATIN EN MUTLU AN'I (Everest Yayınları, İstanbul 2010, 7 öykü: Hanımefendi ile Kocakarı; Üniformalı Adam; Fikir Ayrılığı; Bağışıklık Yetmezliğinde Ayrılık; Hayatın En Mutlu An'ı; Kabulleniş; Seni Sevmiyorum)

KAMİL YILDIZ, HER ŞEY HAKKINDA BİR ÖYKÜ (Okur Kitaplığı, İstanbul 2010, 17 öykü: Omuz Hizasında; Hep Bahar; İsyancılar Çarşısı; Anlatıcının Üç Günü; Çok Köşeli Bir Yalnızlık; Her Şey Hakkında Bir Öykü; Dalgalanış; Eski Günler; İnsan ve Çamur; Yaralı ve Pencere; Epitaf; Yeni Durum; Nedircik Yavruları; Ardımızda Kalan; Bir Tanıklık İçin Sayıklama; Yakanın Kiri; Parkta Oturanlar)

İHSAN YILMAZ, SINANMIŞ KADIN (Postiga Yayınları, İstanbul 2010, 11 öykü: Nazlıcan serin yayla çiçeği; Sinanmış kadın; Çilek; Yoksul Patron; Aşkın Fulü; Karesi; Geç; Test; Bir Dünya 1/Ama Neden Sonra; Bir Dünya-2/ Kurşun Asker; Orkestrası; Bir Dünya-3/Melisa; Bir Dünya-4/Malında Yürümem Bir Daha)

NECATİ MERT

ZAMANSIZ

“Betüş, aşkım, neredesin? Kahvede seni bekliyorum.” (Bir evin üst kat sofası gibi bir yer. Biri solda ayrı gibi duran birkaç ahşap masa, sayılı hezaren sandalye dışında eşyasız. Ama renkli. Masalarda rengârenk örtüler. Sandalyeler minderli. Cephede kapı. Açık. Önünde çatıya tırmanmış asma, geride karşı evin bahçesi. Ağaçlar. Arada sokak olmalı, zaman zaman uzaktan uzağa kadın, çocuk sesleri, hatta klarnet. Duvarlarda mahalle hayatından boy boy hatıra fotoğraflar. Eski bir banka afişi: Logosu leylek; paraşütle getirir gibi ev getiriyor gagasında. Sakinler herhalde iş’te. Kahve boş. Ocağcı bile görülmez.)

“Kahvede mi? Hangi kahve?” Hep böyledir bu Şeko! Çocuk!

“Köprüyü geçtim. İlerde sola saptım. Alçarak evli sokaklar. Başında nar ağacı olana girdim. İşte orada, mahalle kahvesindeyim.” Hay Allah! Neden geldim ki? İpissiz burası.

“Garipler Sokağı olmalı. Ne işin var orada? Hani Elegante’de buluşacaktık. Neden ordasın aşkım?” (Sesi kıvraktır.)

“Necati Ağbi, dedi. ‘Narlı evin sokağına gir’ dedi, ‘İlerde kahve var. Bak-kalın üstü. Siyah üzüm asmasından bulursun. Orada otur. Betül’e söylerim, sever fantezileri, o da gelir.’ Söylemedi mi?”

“Necati Ağbi mi? O kim?” (Meraktadır.)

“Sen Elegante’desin demek? Hemen geleyim.” Alacağın olsun Necati Ağbi!

“Necati Ağbi kim? dedim. Hem gelme. Elegante’de değilim.” Şimdi meraktadır: Kiminleyim.

“Neredesin? Kiminlesin?”

“Necati Ağbi?” (Melodik.)

“Yazarım. Bizi yazıyor.”

“Neden bizi Şeko’cum? Neyimiz varmış bizim yazılacak? Birlikte çıkıyoruz. Kim bilir nasıl izbe, nasıl ruhsuz bir yerdir orası! Mahalle işte!”

“Hay Allah! Necati Ağbi sana neden söylemedi?”

“Söylese de gitmezdim ki gülüm! Gelmezdim ki! Ne işim var hamal camal adamlarla? Hem sen niye gittin? Ne göreceğini umdun?” (Sitemli.)

“Ben de pişmanım geldiğime. Çıkıyorum. Elegante’de buluşuruz.”

“İyi olurdu. Kapı aralıklarında iş tutan kızlar vardır oralarda. Mağlup kızlar. Ama gelme aşkım. Yeter ki korun. Gülünce’deyim ben.” (Şuh.)

“Gülünce’de mi? Ne işin var orada?”

“Sana geliyordum, cebim çaldı, baktım Ero, Ercan, n’ber falan, ‘Boştaysan alayım seni’ dedi, ‘Al!’ dedim, Gülünce’de onlardayım. Yamaçta. Havuzda. Yoksa Necati Ağbi’n, Garipler’in yıkılacak olmasına senin üzerinden ağıt mı yakacak?” (*Şarkı okuyup geçen bir afet gibi.*)

“Ne ağıtı? Niye şimdi Ercan’lasın? Neresi yıkılıyor?” Öf be Betüş! Bir anlasam seni!

“Mahalle boşaltılacaktı. Ercan’ın babası, kentsel dönüşüm mü neymiş bu, işin bir ucundan tutmak için uğraşmış.”

“Oturanelar?”

“Oturanel mı? Oturanel yok ki! Onlar Roman. Ercan’ın babası, ‘Şehrin canım yerinde Çingeneler oturacak değil ya!’ diyormuş. Çingene diyor o. Doğrusu da Çingene’dir, ama o buçuk millet Roman adıyla gizler kendini.” (*Ansiklopedik.*)

“Betüş neler biliyorsun? Şimdi mi öğrendin bütün bunları?”

“Şimdi öğrenmedim ama şimdi söylemem gerekti aşkım. Garipler Sokağı’ndasın. Ve zayıfsın. Oyun kuruverirler üzerinde.” Budalam benim!

“Kim kuracak? Niçin kursun?” Aman be Betüş!

“Şimdi bir kız gelir yanına. Kara. Civelek. Çikletli. Açılıp saçılır. Hayır, diyemezsin.” Ahmaksın sen, islanırsın!

Gerçekten de bir kız girer. Zarif bir heyecan içindedir. Narçiçeği bir elbise vardır üzerinde. Belki basmadandır, ama gelişigüzel durmaz. Kolsuz. Az açık. Girer, akı başka yeredir, yanından geçtiği Şevket’i bile görmez, solda ayrıca duran masaya oturur. Rahattır. Bacak bacak üstüne atar. Bekler.

“Geldi, vallahi geldi. Ama eylül güneşinde kızarmış meyve gibi. Beyazdan pembe. Alımlı.”

“Dedim sana, gelir diye. Beyazlığına bakma. Kapmadır.”

“Kapma n’oluyor?”

“Anası bir beyazdan peydahlamıştır. (*Uzaktan bir ses: Betüüüü! Sürprizim var sana. Telefon elle kapatılmış olmalı, ses kısılır, hatta kesilir*) Geldim, Ero’m! Ölüyorum meraktan. (*Sesi yumuşamış incir sesidir.*) Hadi aşkım! Unutma dediklerimi. By!”

Şevket’i görür kız. Dediklerini duymuş gibidir. Kendi kızarmışlığı içinden bakar.

“Öğrenci misiniz? Kiralık ev için mi geldiniz? Bunun için geldiyseniz...”

“Hayır!” (*Durur. Bekler. Belki utanmış. Diyeceğinde kararsız.*) “Ben Necati Ağbi’nin demesiyle geldim sadece.” (*Rahatlamış.*) Betül olsaydı şimdi burada, kabak çiçeği bu! derdi. Pervasız!

“Yazar olan?”

“Tanıyorsunuz demek. Nerde şimdi?”

“Yazmaktayız işte. Beni de o gönderdi.”

“Ne dedi? Nasıl dedi?”

“‘Git!’ dedi, ‘Bakkalın üstündeki kahveye git. Söylerim, o da gelir. Görüşürsünüz.’”

“O da mı? O kim?” (*Umutla.*) Cevap vermiyor. “Zor olmuştur burayı bulmanız?” (*Yenik.*)

“Bu mahalledenim. Adım, Meral. Narlı evde oturuyoruz. Salih de karşımızdaki evde kiracı. Tıbbı yeni bitirdi.” (*Fazlasıyla cevapladığından emin.*)

Lafının üzerine, elinde kır çiçekleriyle Salih girer. Yeni tüylenmiş ergen yüzler gibi pembedir yüzü. Geniş bir gülümsemeyle örtmeye çalışır. Becermiş değildir. Geciktiğini, beklettiğini düşünür.

“Hayır bekletmedin. Necati Ağbi’ye ‘İki!’ demiştim, ‘İkide kahvede olurum.’ (*Saatine bakar.*) Ben erken geldim.”

“Duyunca şaşırılmışsın. Necati Ağbi, ‘Beklemiyordu galiba’ dedi.” (*Sesi kısık, kırık ama sevdalı.*)

“Neden beklemeyeyim?” (*Çiçekleri alır.*)

“Necati Ağbi öyle dedi de.”

“Yazarlık yapmış. Bana da denedi. Şaşırdım, doğru: Araya yazarı neden soktun? Evlenmek istediğini doğrudan bana söyleyebilirdin. Cevabım evet olacak ise –ki öyle- bunu bir aracıyla söylemek istemem. Necati Ağbi, ‘Hele bir düşüneyim, de istersen! Hemen cevap verme’ dediğinde de, ‘Hayır!’ dedim, ‘Evlilik yazıya gelmez. Hesapla yürümez.’ Necati Ağbi bilmez mi teklifi nasıl karşılayacağımı? Ama yazar ya! demiş!”

“Senden hep çekindim. Buralılara benzemeyen bir hâlin vardı. Nasıl diyeyim...”

“Etrafında çok kız dolaştı değil mi?” (*İmaktan çok saygılı bir sesle.*)

“Kendi yolunda yürüyordun. Arkanda boşluk bırakmıyordun. Ne demek bu? diyordum. Öğrenciyken de böyleydin, öğretmenliğinde de böylesin. Hep limitte. Oysa önceki okuyanlar çekip gitmişler. Benim bildiklerim de gitti.”

“Ya sen? Sen de başkasın. Ailen zenginmiş. İş gücü sahibi imiş herkes. Onlardan ayrı yaşamak hürriyet ise eğer, taşındığın mahalle neden burası da gözde bir semt değil?”

“Benimki kırık buruk bir hikâye.”

“Hikâye deyip geçme. Sıcaktırlar. Onlarla ısınırız.”

“Çok hikâyem olmalı.”

“Yavaş ateşte piştim ben. İnişler çıkışlar yaşamadım. Zamansızım.”

“Yok, öyle deme! Makinelerle geldiklerinde nasıl can havliyle önlerine çıktığını gördüm. Gereken buydu. Yapılmalıydı. Yaptınız. Aksi halde...”

Salih'in göz kamerasından perdesine görüntüler düşer: İş makineleri. Kesici, delici, parçalayıcı aletleriyle yıkıcılar. Sistemciler. Karşılarında sokağın kadınları: hırkalı, şalvarlı, alınları çatkılı, yüzleri esmer, obruk itilmişler. Kavruklar. Neşeden, eğlenceden eser yok hiçbirinde. Bambaşka olmuşlar. Patlamaya hazırlar. Bacaklarında çocuklar. Onlar da öyle: Elleri, cepleri taşlı. Kıpır kıpırlar. Erkek az. Olanlar da dağ görmüş, silah kullanmış, hapis yatmış gibiler. Makine çalıştı. Ses arttı. Duman, mazot. Yanık petrol kokusu. Kepçe silkindi. İndi. Yola daha değmemişti ki makinelere fırladı ahali. Göz gözü görmez oldu. Çılgılık kıyamet koptu. Taşlar atıldı. Sopalar kırıldı. İnsan sesi demir sesine karıştı. Emniyet'in meydana girmesiyle durdu muharebe.

“Evet, yol Garipler'e girdi mi bir yol, bizi ara ki bulasın!”

“Aralarındaydın. Çekip gidenlerden olabileceksen olmamıştın.” (*Hayranlıkla.*)

“Bu yol, yürüdüğüm yol. Kendi yolum. Neden bırakayım?”

Mahalleliye söylenenler yinelenir Meral'in kulağında: “Muhterem sakinler! Adları garip kendileri gönül zengini hemşerilerim! (*Kaynaşma. Gürültü.*) Hayat güç. Şartlar ağır. Tahammül adeta imkânsız. (*Uğultu.*) Bugüne kadar hep neşe ile, eğlence ile ayakta tuttunuz kendinizi. Neler yaşadığınızı biliyoruz. Bunlar acı veriyor bize. (*Anlat! Anlat!*) Sağlam ve konforlu evlerde oturmak sizin de hakkınız. (*İşten haber ver! Evi bize bırak!*) Bırakamayız! Bırakamayız! Belediyemiz, Garipler'i kentsel dönüşüm kapsamına aldı; hükümetimizin sağladığı imkânlarla Kayrantepe'de sizin için modern bir kent kurmakta. (*İstemiyoruz!*) Yarınlar sizin. (*Yuh'lar!*)”

“Bırakılmamalı elbette. Direnmek neden zamansız olsun? Bunu anlamadım.”

“Direnmek zamansız değil, ben zamansızım. Dün ne isem bugün de oyum, yarın da o olacağım. Zaman beni bağlamıyor.”

“Gidenler?”

“Şehri, hele mahallesi, hele hele sokağı bedeni gibidir insanın. Gidenler, bedenleri yük olduğu için gittiler.”

“Zamansızlığını...” (*Soru vurgusuyla.*)

“Bu sokağa yerleşilmiş. Kaç kuşak atamız burada doğmuş, büyümüş. Et-le tırnak olunmuş adeta. Şimdi, ‘Gidin!’ diyorlar, ‘Kayrantepe’ye gidin!’ Kayrantepe dedikleri, on beş kilometre ötede kıraç, rüzgârlı yaban bir yer. Et-le tırnak olunması yüzyıllar sürer. Olduğunda...”

“Öyle, yeniden kentsel dönüşüm, yeniden sürgün.”

“Sürgünün önüne geçemeyeceğimizi biliyorum. Taciz ediliyoruz. Herkes oyun kuruyor üstümüzde. İnkâra şartlanmışız çünkü. Saklı yaşıyoruz. Değilim'i seviyoruz.”

“Bunun bilincinde olarak direnmek.”